

Zoragarria ez al da?

KOLDO IZAGIRRE
(Altza-Antxo, 1953)

Gauza jakina da kantaria
ez dela aberastuko, ez kantuan
behintzat. Eta eskubideak letra-
gilearekin banatu behar baditu,
are gutxiago. Hala ere, kantariok
baino errukarriagoak izaki poe-
tak, hiru letro kendu dizkiot azken
Iburutik. Sos pizar batzuk jasoko
ditu, eta kantari gozatzen ahal du
bere malura. Poesiak, batzuetaan,
merezi du musikaren ohorea.

ZORAGARRIA EZ AL DA?
Hitzak: Koldo Izagirre
Musika: Joseba Tapia

Agur lagun agur mundu
agur ikusle samalda
asmo zoro batek nakar
ez zaitezela asaldar
mundutik alde eginda
mundua litate alda!
Zoragarria ez al da?
Bidegorrian azalka!

Haize kontra noa zuzen
oker haizeak buruan...
Aspertuko haiz lehenago
lagun denek inguruau.
Nire asmoak ez omen
ez buru eta ez hanka
Zoragarria ez al da?
Bidegorrian azalka!

Oker haizez dut egina
aspaldi gaitzeko meta
meta hartara noa ni
Izan arren... Tourmaletai
Bide lau samur berdina
baino nahiaigo dut malda.
Zoragarria ez al da
bidegorrian azalka?

Ordochian ere beti
nabilela malda gora
badakit zalla dudala
arrabitzea inora.
Baina ez dut zertan etsi:
zurekin eginen dut talka
bidegorrian azalka!
Zoragarria ez al da?

Trazatutako bidean
gogait egiten dut guztiz
noraezean naz joaten
arauak aldera utziz.
Orduan zer ikusten da?
Buru bat eta bi hanka
bidegorrian azalka
bidegorritik intenda!

Eguntasentian azalka
arrastrian azalka
gau eta egun azalka
gelditu gabe azalka
buru bat eta bi hanka
Zoragarria ez al da?
Bidegorrian...

Haize bardan azalka
euri azpian azalka
elur gainean azalka
eguzkitaino azalka
buru bat eta bi hanka
Zoragarria ez al da?
Bidegorrian...

Biderik gabe azalka
gurpiliak gabe azalka
galgarik gabe azalka
katerik gabe azalka
buru bat eta bi hanka
Zoragarria ez al da...?
Bidegorrian...!
Gorribidean...

UMEAREN EHIZA

Hitzak: Jacques Prevert, 1934
Musika: Joseph Kosma

Zerria! Alferra! Lapurra!

Uharteko zerua zenbait hegazti
uharteko uretan ura gazi.

Zerria! Alferra! Lapurra!

Zer ote dira oihu horiek?

Zerria! Alferra! Lapurra!

Zintzoen matxinada
ehizatu nahirik... ume bat!

Nazkatu nai! Aski dugui esan zuen ausart.
Zaindariek jo zuten giltzekin hortzetañ
giltzekin jo zuten zaindariek hortzetañ zart!

Zerria! Alferra! Lapurra!

Hanka egin du orain
pistia iztu gisan
gauea doa gainez gain
denak ditu ehizan:
jendarmak turistak maisuak artistak...

Zerria! Alferra! Lapurra!

Umearen ehiza da
zintzoen matxinada.
Nahiz ehizari ez izan
denak dira ume ehizan.
Nor da gauez igori?

Zer da zarata hori?
Ume bat da ihesi!
Tiroka behar da hezi!

Zerria! Alferra! Lapurra!

Jendea bildu da baxterrean
oihuha haserrean.

Zerria! Alferra! Lapurra!

Heiduko ahal haiz lehorrean,
heiduko ahal haiz lehorrean...!

Uharteko zerua zenbait hegazti
Uharteko uretan ura gazi.

JACQUES PREVERT

(Neuilly sur Seine, 1900 - Omerville-la-Petite, 1977)

Surrealistetan ibili zen, eta alde egin zuen mugimendu hartatik. Ezkerrekoan izan zen beti, baina ez zen inoiz alderdi komunistan sartu. Bere buruaren jabe izan zen estetikan nahiz politikan, baina ez ordea talde lanean ezin jardun zuelako: berari zor zaizkio zinema-gidoi eta kantu-testurik ederrenetarikoak. Minberatzen berezian kantatu zituen haurrak, zapalduak, baxtertuak... Frantzako poztariak popularrena, gaur egun ere.

JOSEPH KOSMA

(Budapest, 1905 – Roche Gouyon, 1969)

Budapesten eta Berlinen egin zituen musika ikasketak. Parisera heldu zen bertako Operako Orkestra zuzenizko, baina bere benetako bokazioa musika sortzea zen: harremean estuak eduki zituen zinemagile, antzerkilari eta poetekin, eta horretatik sortu ziren bere lan nagusiek. Jacques Preveren ia ehun poema musikatu zituen, postearan operean nazioartera zabalduz. Hala melodiak nola erritmoan, testuaren mesederako sortu zuen beti Kosmak, letra behartu gabe, talentu handiz.

Andoni eraman zutenez gero
ez dut ikusi nahi Zarautz
hondartza basamortu ez ote
euri gozoena errauts.

Andoni eraman zutenez gero
ez dut maite Atarratz
bortu kopla xirula dema
dena egiten zait aizte.

Andoni eraman zutenez gero
zertan biatxa Gaitika
kafe gaztian urtua dago
euskararen gramatika.

Andoni eraman zutenez gero
mingarri zait Miarrritte
buruan maluika zaspi malu
oinetan zaspina fitze.

Andoni eraman zutenez gero
ez dut bidean Dulanizti
lagunik gabe naizelako zait
oinez egiten ahantzi.

Andoni eraman zutenez gero
ez dakit non den Bidarraia
laguna galdu duen harenitzat
bideak alferrik darrai.

Andoni eraman zutenez gero
mapan puntu bat Zangoitza
beti daukat aitzakiaren bat
beroa ez bada hotza.

Andoni eraman zutenez gero
nork benedika Garazi
munduko plaza guziak ditu
zulo batek iragazi.

Andoni eraman zutenez gero
gorrroti dut Donostia
nekoz higatuko dut nik hango
espaloietañ oskia.

Andoni eraman zutenez gero
hor dago nonbait Irruna
sutara bota nuen haserre
printze onaren ipuina.

Andoni eraman zutenez gero
ederrez da zatar Bilbao
hango mahastiek ez dakarte nik
behar dudan beste ardaio.

Andoni eraman zutenez gero
ez dut nik behar Baiona
hosto bat kendu zaion hitsari
dena da kendu zaiona.

Andoni eraman zutenez gero
ez aipa ez aipa Gasteiz
ukatuok hautatuengandik
beti hizki gara bereiz.

Andoni eraman zutenez gero
ez dut berriro jo Maule
Andoni eraman zutenez gero
biok bihituta gaude.

LAGUN GALDUAREN GEOGRAFIA
Hitzak: Koldo Izagirre
Musika: Joseba Tapia

Entzun ezazu
kontzejal jauna edo anderea:
bedakitzu dakinunez
natzkatu gara ogi lizunez
ez dugu nahi gosaldu albiste ilunex.
Gure plazan gauero eguzki betea!

Berak ezin zuen ezer egin
ez zen bere eskumeneko
baina adios zegoen gurekin:
doan eman zigun bost... ekoa!
Ederra zen borroka lurrrina
lepokean zeukan ikurriña.

Entzun ezazu
alkate jauna edo anderea:
presas berririk es arren
ederto goaz askengarren
ez zaigut ardura berandutu arren.
Bareari beraea, hori da legoa!

Berak ezin zuen ezer egin
ez zen bere eskumeneko
baina adios zegoen gurekin:
doan eman zigun bost... ekoa!
Ederra zen aberri lurrrina
balioian zeukan ikurriña.

Entzun ezazu
sailburu jauna edo anderea:
ez dugu maite ardatza
bihar joko dugu batalla
Goliatesk proba dezan Daviden haballa.
Handiak txikitzea da gure zedeia!

Berak ezin zuen ezer egin
ez zen bere eskumeneko
baina adios zegoen gurekin:
doan eman zigun bost... ekoa!
Ederra zen ikara lurrrina
paparrean zeukan ikurriña.

Entzun ezazu
lehendakari jauna edo anderea:
herriak zuri eman
ez baita nolanahiko zama
hartzen dituzun lanak ditzagula bana...
Zuretzako bota, guri bortearia!

Berak ezin zuen ezer egin
ez zen bere eskumeneko
baina adios zegoen gurekin:
doan eman zigun bost... ekoa!
Ederra zen haserre lurrrina
bihotzean zeukan ikurriña.

Entzun ezazu
jaungoiko jauna edo anderea:
zugana gatzo itsuan
mundu triste honen izuan
zenbatean etxreak hor paradisuan?
Zure artaldekoia da euskal abereia!

Berak ezin zuen ezer egin
ez zen bere eskumeneko
baina adios zegoen gurekin:
doan eman zigun bost... ekoa!
Ederra zen gezurrun lurrrina
hodeletan zeukan ikurriña.

Entzun ezazu
deabru jauna edo anderea:
gozamenaren azkura
aspaldi zeharo galdu da
hemen behar dena da zure diktadura
parrilan erretzeko Kristoren jendea!

Berak ezin zuen ezer egin
ez zen bere eskumeneko
baina adios zegoen gurekin:
doan eman zigun bost... ekoa!
Ederra zen porrotzen lurrrina
errautestean zeukan ikurriña.

REAL POLITIK
Hitzak: Koldo Izagirre
Musika: Joseba Tapia

Zer buruzbide bihotz gabe
zer analtsaun zitala
zer gizontasun neurri gabea
zer zentzu gabeko ergela
zer gertatzan da Euskal Herrian
zerk garabitza honeila
zer itxuretan aina jatorrak
zer paket ezin gaudeila
zer esan nahi du jarraikera honek
zer, zentzu gabeak gerales

Nun gertatu da honelakorki
nun jaunak, nun, Azpeitian,
jesuita ta erlijua
besterik ez dan tokian
Askatasunaz gaudezelako
lau lagun harantz joan ginan
gure barrengo fedea leiala
aitortutxera hitz bian
ekin ziguten lauerri milak
guztiz modu itxusian

Gugandu ziran atzapparrakin
lepotik ito nahiean
udazkenean nola enarak
alanbrearen galnean
hitz bat egiten utzi nahi ezik
modurik okerrenean
odolean ezin irukirk
min zutela barrenean
beldur ziraden bihurtutzeko
norbait gure esanean

Garate jauna Bergarako
euskaldun jatorra berez
euskalduna bai ezkerrekoa
apaiak ekusten nahi ez
heildu zioten zamarreritikan
lau puska egin beharrez
Santakruz zanan odol beretik
nazi dira gure utez
Alta-Isagio sortu herrian
bihotz onekoak daudez

Gomendio zan honen laguna
jaun on bat oñatiarra
hotzikian gabe laja diote
gizaoari bizkarra
tire ta bultzat hautsi zioten
soinean zeukan zamarrar
ekustearren zeinen pizkorra
beres dan azpeitiarra
Askatasuna indartutzeko
ez dago kuadrilla txarra

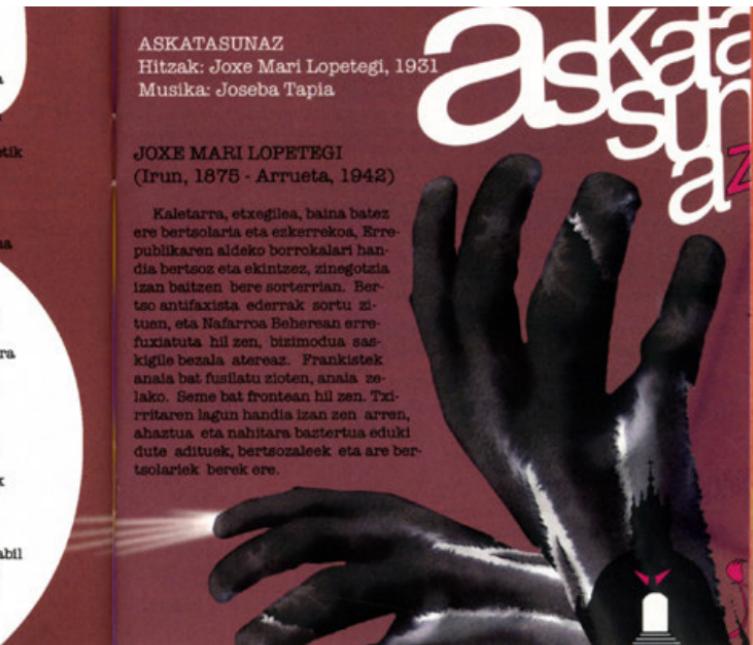
Mila baziran lau zatitzeko
ez al da lotxa euskalduna
atzerritaran si zer fama guk
ekusi behar deguna
hau al da lege erlijuaak
erakutsitzen dizuna?
Modu horretan baldin badabili
maltzurtzar bihotz-astuna
bide hortatik ez da etorko
Euskadin Askatasuna.

ASKATASUNAZ

Hitzak: Joxe Mari Lopetegi, 1931
Musika: Joseba Tapia

JOXE MARI LOPETEGI
(Irun, 1875 - Arrueta, 1942)

Kaletarra, etxegilea, baina batez
ere bertsolarita eta ezkerrekoa. Erre-
publikaren aldeko borrokalari han-
dia bertsoz eta skintsez, zingoztia
izan baitzen bere sorterrian. Ber-
toa antifaxista ederra sortu zi-
tu, eta Nafarroa Beherean erre-
fuxiatuta hil zen, biximodu sas-
kigile bezala aterrea. Frankistek
anala bat fusilatu zioten, anala ze-
lako. Seme bat frontean hil zen. Txir-
ritaren lagun handia izan zen arren,
ahastua eta nahitara bartzutura eduki
dute adituek, bertsozaleek eta are ber-
tsolariek berek ere.

Bill-en borda Bilbao
onena zen kontinente osoan!
Dolar bater truke gozo dantzian
edo muturka borroka zoruan.
Sartu ote zinen sekula batzoki hartzan?
Ez dut uste aspertuko zinenik han!
Han!

Aulkian putzu bat brandy
pista erdian belarra handi
gorri sabalan Iretargi...
Eta musika?
Hura bei musika!
Beti zen yarritako dirural!
Hi, Joe, jo ezak doinu zahar hura...!

Bilbaoko Iretargi!
Zeu zaitut lekuuko...
Inork ez al daki...
galdia ote dago...
Zu ez zinen hara zale, huraxe zen baina
munduan zenik ederrena!

KURT WEILL
(Dessau, 1900 - New York, 1950)

Musika ikasketa klasikoak egin zituen, baina kanturako eta antzerkirako konposatzea zuen gustuko. Horrela ezagutu zuen Bertolt Brecht, eta honen *Hiru soseko opera* eta *Mahagonny hiria*ren loria eta lohia antzerkietarako eginkio musikak ekarri zioten arrukasta. Naziek dekadentetzat hartu zuten musika mota hau eta, Brechek bezala, ihes egin behar izan zuen Alemaniastik. Parisen finikatu zen lehenik eta gero Estatu Batuetan. Hemen ere lan ederrak egin zituen, antzerki komertzialago batean baina.

Bill-en borda Bilbao
mendeak zortzi, urteak maiatzra
Frisco-tik lau zaku beti diru
han baitzen ongleon anaiztza:
arrano zapelatz aztore sai putre miru...
gozo lastuko zinatkeen zu han.
Han!

Aulkian putzu bet brandy
pista erdian belarra handi
gorri sabalan Iretargi...
eta lagunak browning banarekin tiroka.
Ti-ro-ka!
Beldurrak ez?
Heldu borroka!

Bilbaoko Iretargi!
Zeu zaitut lekuuko...
Inork ez al daki...
galdia ote dago...
Zu ez zinen hara zale, huraxe zen baina
munduan zenik ederrena!

Bill-en borda Bilbao,
gaur ez da borda baizik aretoa:
dantzaleku zatar arrunt garbi
kafe-antzoki baten antzerakoan.
Jatortasun usain eta neonezko argi,
tenplau sartuko zinatke hemen
Hemen!

Pistan ez da belarrik
brandiyak ez dauka indarrak
huts egin digu Iretargik...
eta musika?
Hau zarata, hau durrunda!
Hi, Joe, jo ezak doinu zahar hura!

Bilbaoko Iretargi!
Zeu zaitut lekuuko
nik maite nuela...
Harai Hauxe da letra!
Barkaidazue... aspaldiko kantu da eta...
Bilbaoko Iretargi
Iretargi zahar... Iretargi gorri!
Zu ez zinen hara zale, huraxe zen baina
munduan zenik ederrena!

BERTOLT BRECHT
(Augsburg, 1898 - Berlin, 1956)

Juanito San Martinek jarri zuen euskaraz pralle batetx kudeatzen zuen aldizkarian, eta handik gutxira. Mikel Laboak txertatu zuen euskal kantutegian. Poeta eta antzerkigilea izan zen, baina bere poesia gehiena kanturako sortua da, eta bere antzerkiak ez dira benetako piezak solas arteko kantuak kentzen badizkiegu. Halatzen, besterentzako ere egin izan zituen letrak. Horixe da *Bilbao Song* en kasua.

BILBAOKO IRETARGI

BILBAO SONG

Hitzak: Bertolt Brecht, 1929

Musika: Kurt Weill

BIBA BERANGO

Hitzak: Gabriel Aresti, 1964

Musika: herriarena

apur dezagun katea
kanta dezagun batea
hau da fandango
biba berango.

Munduan beste asko lez,
arta buruan oskolez.
Atzo aspertu nintzaden
maisuez eta eskolez.

Poeta naizen ezkerro,
eztut zerurik espero.
Bederatzi kopla ditut,
lau zuhur eta best ero.

Iarginaren adarrak:
handiz sintzelik abarrak.
Gogoangarriak dira
zure bi begi nabarrak.

Zerutik dator harria.
Nundikan berriz argia?
Gau ilun honetan dakust
zure aurpegi garbia.

Martxoko oilar gorria,
inundik ez storria,
goseak arintzearen
judu batek igorria.

Goizaldean eguzkiak
printzak daduzka bustiak.
Oso merke saltzen dira
euskalduñaren ustia.

Gure amonak esan dit:
aitak arnoa edan dik.
Joan zaitz tafernara
eta ekar zazu handik.

Euskeraren asturua
esta gauza segurua:
Askozaz hobekia go
dabil munduan judua.

Eta hau hola expazan
sar nerila kalabazan.
Ipui txitx barregarriak
kontatu nituen plazan.

GABRIEL ARESTI (Bilbo, 1933 - 1975)

Natxo de Felipek, hemeretzi urte zituela, kantu batzuk entzunara zizkion. Hainbeste gustatu zitzalazkion Arestirri bere poemak kantuan non letrak egiten hasi baitzen... eta Oskorri sortu zen. Horregatik ere madarikatu zuten, borrokatu zen, gaixotu zuten. Baina liburuetan ikasia zuen hizkuntza karrikara jaitzi eta euskararen mapan kokatu zigun Bilbo. Asko zor dio kantagintzak Arestiri, Arestik berak Natxori zor dion beste bai. Trikitilarioi ere kendu zizkigun kopla batzuk. Eskaini, alegia.

Penetan daramazkit eguna ta gaba
poz bat sentitu gabe, au suerte billaba!
Gosaritzat talos eta bakallaba
Baskaitan katilu bat salda ta sei baba...
Hamalau jango eta bi sardin afaldu,
batek ez luke hobe sartzea soldadu?

Urrikigarria da nere izarea:
goizero nahi ta nahi ez joan behar lanera
egarritutzen banai, ura edatera...
Nik horia zer bentaja nezake ateria?
Ezer sobratu ez ta osasuna galdu
ez det ondo egingo sartzea soldadu?

Kontuz ibili arren eta juizioan
inor aberasten ez da ofiziona.
Ni lanakin ibili beti sesioan?
Erremientak norbaiti erdi prezioan
edo kasik debalde ahal banizka saldu
bihartikan sartuko nitzake soldadu.

Jaunak, adiarazi ez liteke hitzez
zein aspertua nagon honela bizitzee
beti negarrez eta penetan ibiltzez
jornal txikiaren truk lanean aritzeez.
Batek beti honela bizi behar badu
ez du gaizki egingo sartzea soldadu.

SOLDADU SARTZEA
Hitzak: Bilintx, 1831-1876
Musika: Joseba Tapia

INDALEZIO BIZKARRONDO, BILINTX
(Donostia, 1831 - 1876)

Amodio ukatuaren poeta izan zela esaten digute. Baino poeta edo bertsolaria
ote zen? Bien arteko, sentimentalismoak bertsotik urruntzera zeraman,
baina ez horregatik poesiagana hurbiltzera. Geroxeago sortuko ziren olerkari
horietakoentz antza du batzuetan, ez ur eta ez salda. Askotan gertatzen den bezala,
bertsolari peto moduan diharduenean ageri ditu poesia tantarik onenak, umore
ironikoz.

SOLDADU SARTZEA

EISENHOWER ETA NI

Hitzak: Charles Uhalde, 1953
Musika: Joseba Tapia

Eisenhower eta ni, zer gizonezko
primetan baginuiko guk lehen saria
Ameriketan dute hau denen buria
ni ere ez nornahi, gauza ageria:
podore guti bainan badut omoria.

Bertsoa emanen ditut zer haran-hunatak
ditugunak beraz nik eta Presidentak:
denen gobernatzeko biziak akortak,
harek manatzen ditu Washington-New Yorkak,
eta nik Nevadako mendi 'ta errekak.

Jeneral Eisenhower gizon fanatika
izarrez estalia du bere kopla.
Izarren usaila dut nik ere hartia
gaua frangoz, nun ez den ilangr betia
begi bat zabalik dut aski lo etxian.

Erresuma handi hau xuxen moldatzeko
harek behar buru bat eta nik bi zango
otsoan dabil hura, ni arri-mandoko
moda xahar hau ez dut beti segituko
modernizatuko naiz haren adineko.

Zer familia duen ez dakot galdegin
ez gira interesatzen suiet horiekin.
Alabatxo bat bali aapepres ner' adin
pena litake hura uztia mutxurdin
enetatz andrekka bat egin liro berdin.

Politikari buruz ez dut azkar bixta
denen konprentzea enetatz anitz da
iduri du naiela erdi komunitatea:
aitzinerat ukana, on bida, profita.
Eisenhower berdin da, etxatela trixta.

Hau aberats bizia da muttien artean
eta ni bertzen mutil ahal den moldean.
Zer ontasunak ditugun guk iguzkipean!
Nik ez badut gehiago gaineko aldean
Jauna urrikal zaizkit eternitatean.

Laster hiltzen basauk gure Presidenta
jendek nindezakete ordaintzat presenta.
Nola dutan kargua ja aski baitzauta
Frantziarai ihes jinen ez nezaten hauta
izen faltzu batekin deus ez dadin gerta.

Nahaskeria frango dahlia mundiak
armaden geriztaratzen guziak bildiak.
Guk baditugu tropak, zer tropa haundiak!
Presidentak soldazio eta nik ardiak!
Trankil egiten du lo hemengo jendia!

Hor ditugu zaintzale armada oscaak
menean dituztenak lehor-itsasoak
menean bai mendiaik en' ardi multxoak
zer lanjerrak dituzten hek ere gaixosak!
Bakarrak jaten daizkit gauaz jaun osoak.

Sekretu bat enekin ez delakotz dudan
atomik entseguak baitugu Nevadan
Rusia eta Xina badira, re kaldan
pinterdia edaten jin laizke segidan
heien osagarrirria dugun beraz edan.

Eisenhowerreki beti baka goigoan
bainan zaintzen aski lan du orainokoan.
Hortako eszaria da bere gradoan
denen erresponsable geria has ondoan
trankilago bizi naiz ni neurri xokoan.

Hartze du errespetu eta chorria
denetaz maitaraisten du bere buria
baina maiteago nik halere neurria
zeren hau galitzan badut segur naiz jarria
harek ez deraitala emanen beria.

CHARLES UHALDE
(Iholdi, 1930)

Xalbador kantari entzunda
zaletu zen bertsotara, eta jardun
zuen gaztetan zertxobait jendau-
rrean. Frantziako armadarekikoak
bururutik, anai nagusia lanean
zezoen alderia zuen. Estatu Batu-
stako Nevadara, 1952an.
Hainbat bertsotzat zituen
ardiekin ibili zen urteetan.
Hantxe bizi da egun.

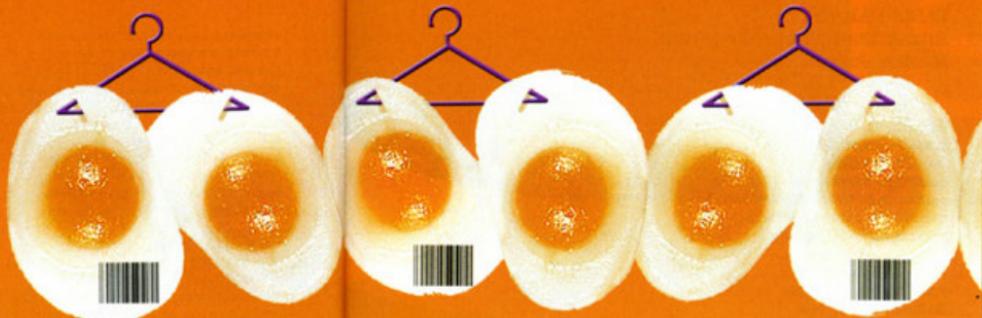

Hor
ehunka behi
urrumaka
metaturik
aterpe hertzietan
agian heriotza janez
abere irinak
hausnarrean.

Hor
antibiotikoz
hezitako
oileako sail izugarriak
kakoletako burdinak
amorruz mokoka
begiak zuri
jaiotza galdu bitarteko
agonia luzean.

Hor
hipermerkatu itzelak
zabalik beti ateak
apalak mukuru beterik
agian herio isuriz
jendarteari deika...

Pagotxa industriala.

LARRE GALDUAK

JOSETXO AZKONA (Iruñea, 1953)

Gastronomiak poesiarik ez diuen une honetan, Josetxo Azkonak kollara hitzetan sartu du, eta mila zapore mila dasta mila konbinaketa berri sortzen dira: "Hor dago liburu, on egiten diguna, izan ere bihotza alaitzen digu, arima aberasten, sudur zu-lok zabaltzen, alhoa gozamenerako prestatzten. Eta hitzak dira, suelto askoak berak, baina hitzak batzuetan edozein jakik baino errazago betetzen digu gure barnealdea". (Felipe Juaristiren kritikatik).

LARRE GALDUAK
Hitzak: Josetxo Azkona, 2001
Musika: Joseba Tapia

PARIS-DAKAR

Hitzak: Eneko Barberena, 2004

Musika: Joseba Tapia

Zergatik ez dakar Dakar Paris-Dakarrek?

Zergatik darama Paris Dakarrera?

Dakarrrik ez dakar

desertuko haizo-lehorrik ez dakar

palmongoen fruitu gozerik ez dakar

gamelu karabana luzerik ez dakar.

Paris darama Dakarrera

Pariseko zaborra

Pariseko hautsa

Pariseko farolen argia

Europarron zilborra

Sahara bera baino handiagoa da

ENEKO BARBERENA (Arrasate, 1983)

"Euskal Herria zipristintzen duten harritzarrak eta dolmenak nork garaiaztu zituen jakiten dugunean jakingo ei dugu guk ere zertarako ziren. Bitartean bakoltzak bereari eutsi behar dioila da Barbererenaren mezua. Mezu zurruna, eztia eta esne-mami garaiotan, baina balio poetiko duda barikoa". Horrela aipatu zuen Barberena lehen poema liburua. Igor Estankonak. "Eta musikaltasun handikoa" erantsiko diogu guk.

Dakar

aris

MADRILGO LAGUNAK

Hitzak: Bitoriano Gandiaga, 1977

Musika: Joseba Tapia

Guztitariko lagunak
nitu enin egin Madrilen
guztitariko lagunak.
Ongi hartzen gaitutze
euskalduñok Madrilen.

Eskuineko zenbait lagun
egin nuen Madrilen
eskumeiko zenbait lagun
ezkerreko adiskide
zenbait ere egin nuen.

Guztitariko lagunak
nitu en lagun Madrilen.
Guztiak haserretu
zaizkida bat-baten.
Es dut izan erraza
pasarte hau Madrilen.

Euskalduñok jende gisa
atzegiñ gara Madrilen
baina ez euskaldun gisa
ta hala haserretu ginen
euskal arazoz larriski
mintza bainintzaien.
Harren gero agurra
ukatu zidaten
lehenengo eskuinekoek
ezkerrekoek ondoren.
Es dut izan gozoa
pasadizo hau Madrilen.

Gorora adiskidetu
izan gara noizibaleten
baina oraindik ez dakit
zer arraialtan ez duden
euskal arazoz mintza naktien
surpegi hobetz onhartzen.

BITORIANO GANDIAGA (Mendata, 1928 - Arantzazu, 2001)

Irakurtzeakoak baino, entzuteakoak direla bere poemak apatu izan dute kritikoek
oro har, eta ez dabiltsa oker. Belarria behar da lehenik, zenbait testu irakurtzeko.
Baita zenbait poema idatzeko ere. Horretarako idazten zuen Gaudiagak, "beste
zerbait" entzun ahal izateko, musikari baltz bezala. Idatziñ entzun, entzuteko jo.
Literatur kritikoek eta, bereziki, poesia kritikoek egin behar lukete musika kritika.
Belarrik gabeko burua, metza.

MADRILGO LAGUNAK

IRLA HAN DA

Hitzak: Joxerra Garzia, 1991
Musika: Joseba Tapia

Belauntzi arina da maitasuna
zatoz nerekin
itsasoan barrena
urrutira
joan behar dugu
urrutira
beste olatu batzuk
beste arruko batzu
kolpatzen dituzten ertzaera.

Iria han da
urrutian
amets guztia egia diren
inon-ezko parajejan.

Arantzarki gabeko larrosen gainean
eginen dugu lo
baldin baziator
urrutira
haizeen sorleku
urrutira
Inoiz inongo penak
maitaleon bihotzik
tristazten ez duen tokira.

Iria han da
urrutian
amets guztia egia diren
inon-ezko parajejan.

Maitale zapuztuen arima erratuak dira
itsaso honestako olatuak
ez dator inongo
urrutitik
ez doaz inongo
urrutira
naufrago triste hauek
hilobi bila doaz
ertzik ez duen iirlara.

Iria han da
urrutian
amets guztia egia diren
ametzezko utopian.

Lo kantu iluragariak kantatuko dituzte
lamek guretzat
kresala zipristinduaz
urrutian
hain hurre dukegun
urrutian
Iria galdu bat baizik
ez duzu zoriona
Belauntzi hauteten itsasoan.

JOXERRA GARZIA (Legazpi, 1953)

Gure letretako letragile bakanetakoak dugu Joxerra Garzia,
baina horrek ez du esan nahi enkarguzko poeta denik. Bi
poema liburu (besterik ez) dizkigu eskaini oraindaino,
eta bertan kanturako pieza ederrak ageri dira mai:
ironiaz edertuta dator, hitz-joko sinbolikoak
proposatzan dizkigute, erritmoa dute...
Ezer berrikirik ez ordea, idazlea ez ezik,
berizoalea ez ezik, kantari bikaina
dela dakigunontzat.

ETORBIDE PROFESIONALA

Hitzak: Koldo Izagirre / Joseba Tapia

Musika: Joseba Tapia

Zenbat trikiti, zenbat fandango
zenbat pasodoble jo dudan nik
ezker eta eskuin, esku eta zango!
Zer ez dut nik jo?

Txaloak gaiztotzen du harroa
baina sekula ez dut jo
ez dut jo sekula jotakoa.

Mila mandio, mila teilape
mila taberna alaitu dut nik
bete eta hutsik, hutsik egin gabe.
Non ez dut nik jo?
Zoko guztietañ jo dizut nik
baina sekula ez dut jo
ez dut jo sekula pulpitutik.

Jotzen dut uda, jotzen dut negu
egunero naiz jo beharrean
soinuak estu ninduen heldu.
Noiz ez dut nik jo?
Giro sortzen zenbat ibilera!
Baina eskuila ez dut jo
ez dut jo sekula epelera.

Zenbat trikiti, zenbat fandango
zenbat folk eder joko dudan nik
zenbat egia eta gezur esangoi!
Nola ez dut joko?
Joko dut zoli, joko dut grabe
baima inoiz ez dut joko
ez dut joko inoiz jotze alde.

Ezintasunak joko nau baina
orduan ere joko dut bero
saizatuko naiz tentatz geru.
Nola ez dut joko?
Dardara batean naiz jarriko
baima inoiz ez dut joko
ez dut joko inoiz belauniko.

Joko dut karu, joko dut merke
eta ez dauskanak behar banindu
joko dut posik musu eske.
Nola ez dut joko?
Joko dut hauspoak eman arte
baima inoiz ez dut joko
ez dut joko inoiz maite ez banauka.

